

Укладач доц. Атаманюк Д.В.

Тема: Фінансові інвестиції

План

1. Сутність фінансової особливості та форми фінансових інвестицій
2. Учасники ринку ЦП та їх функції
3. Управління портфелем ФІ
4. Визначення вартості та дохідності ЦП

1. Сутність , особливості та форми фінансових інвестицій.

Фінансові інвестиції – це вкладення капіталу у фінансові активи тобто фондові та грошові фінансові інструменти, статутні капітали юридичних осіб з метою отримання в майбутньому вигід, зокрема у вигляді частини прибутку (доходу), зростання вартості капіталу або часткового чи повного контролю над діяльністю це здебільшого вкладення в цінні папери .

ФІ розглядається як активна форма перспективного використання тимчасово вільного капіталу як інструмент реалізації стратегічних цілей.

Здебільшого це вкладення у цінні папери, але частина суб'єктів господарювання за своєю орг. тривалою схемою створені не у формі акціонерних товариств, тому останнім часом дедалі активніше використовуються операції з формування та переуступки частин їх статусних капіталів та паїв.

Економічне значення ФІ полягає у наданні змоги інвестору реалізувати свою стратегію на фінансовому ринку. ФІ передбачає одержання доходів у вигляді %, дивідендів, курсової різниці, приросту курсової вартості, або частини прибутку підприємства. Отже, інвестування вільних коштів у цінні папери передбачає різні цілі. Основні з них, одержання у перспективі прибутку від інвестицій, перетворення вільних заощаджень у високоліквідні цінні папери, встановлення офіційних відносин чи контролю над підприємством – емітентом.

Особливості здійснення ФІ:

1. ФІ є незалежним видом господарської діяльності;
2. ФІ є основним засобом зовнішнього інвестування;
3. Портфельні ФІ використовуються підприємствами реально сектора економіки в основному . в двох цілях одержання додаткового інвестиційного доходу в процесі використання вільних грошових активів і їх проти інфляційного захисту;
4. ФІ надають підприємству досить широкий діапазон вибору інструментів по шкалі – «дохідність – ризик», «дохідність – ліквідність».

Зазвичай розрізняють три основні типи фінансових активів: з фіксованими доходами, звичайні акції та похідні цінні папери. (Похідні цінні папери або деривативи такі як опціони, свопи та ф'ючерси, передбачають виплати, величина яких залежить від вартості інших активів, зокрема акцій). Похідні тому, що їх вартість походить від цін інших фінансових активів

Форми фінансових інвестицій

ФІ здійснюється підприємствами у наступних основних формах:

1) Вкладення капіталу у ЦП. ФІ здійснюється підприємством на вищій стадії їх економічного розвитку. Сам процес фінансування інвестицій полягає у формуванні портфеля цінних паперів з боргових інструментів та інструментів власності з метою розширення впливу на ринок і підвищення конкурентоспроможності. У разі фінансової скрути цей портфель може використовуватись як фінансовий резерв.

Інвестиційна стратегія відіграє велику роль у забезпеченні активного розвитку підприємства.

2) Вкладення коштів у статутні капітали спільних підприємств. Мета встановлення фінансового впливу на інші підприємства забезпечує галузеву, товарну, диверсифікацію, вертикальну і горизонтальну інтеграцію, розвиток власної інфраструктури.

3) Вкладення капіталу в дохідні види грошових інструментів. Основні види – депозитні вклади, а також придбання валюти дорогоцінних металів, каменів... Мета ефективного використання тимчасово вільних коштів.

Вкладення капіталу в дохідні види фондових інструментів.

Цінні папери – документи встановленої форми з відповідними реквізитами, що посвідчують грошові або майнові права, визначають взаємовідносини особи, яка розмістила (видала), і власника та передбачають виконання зобов'язано згідно з умовами їх розміщення, а також можливість передачі прав, що впливають з цим документів іншим особам.

Цінні папери бувають іменні та на перд'явника, з вільним та обмеженим колом обігу.

На сьогодні у світі найбільш розповсюдженими є:

- ЦП, конвертовані в готівку- чеки, прості векселі;
- товарні цінні папери – накладні, складські сертифікати;
- дохідні ЦП – акції, облігації, депозитні сертифікати та інші цінні папери.

Згідно до ЗУ «Про цінні папери та фондовий ринок» від 23.02.2006 р. в Україні у цивільному обороті можуть бути такі групи цінних паперів:

1. Пайові ЦП – засвідчують участь у статутному капіталі.
2. Боргові ЦП – передбачають зобов'язання емітента сплатити у визначений строк кошти відповідно до зобов'язання.

До боргових ЦП відносяться:

- a) Облігації підприємств;
 - b) Державні облігації України;
 - c) Облігації місцевих позик;
 - d) Казначейські зобов'язання України;
 - e) Ощадні (депозитні) сертифікати;
 - f) Векселі .
3. Іпотечні ЦП пов'язані із нерухомістю
 4. Приватизаційні ЦП.
 5. Похідні ЦП.
 6. Товаророзпорядчі ЦП, дають право розпоряджатися майном, вказаним у цих документах.

Характеристика основних видів інвестиційних ЦП.

Акція – від лат. action – розпорядження, дозвіл, презентація або фр action – ЦП – це пайовий ЦП, що дає право держателю на участь в капіталі АТ.

Акції – це титули власності.

Вітчизняні акції – в обігу на території держави. Платні акції, акції вільного обігу.

Привілейовані акції можуть брати участь у прибутках (при знач. доходах) і право голосу в управлінні.

Привілейовані акції є різних видів із ставкою дивіденда, що коригується, з плаваючим курсом, що конвертують на звичайні акції.

2. Учасники ринку цінних паперів та їх функції

Виходячи з форм укладання угод на ринку ЦП розпізнають такі групи його учасників:

- Індивідуальні учасники – (громадяни даної країни, іноземні громади, особи без громадянства).
- Інституційні учасники – юр. особи, які не є органами державно-правового регулювання.
- Органи державно-правового регулювання, органи законодавчої, виконавчої та судової влади, а також органи підпорядковані законодавчій владі (НБУ або ФДМУ)

Основними суб'єктами фінансових відносин та ринку ЦП є інвестори, емітенти та особи, що займаються професійно посередницькою діяльністю на цьому ринку.

Інвесторами на ринку ЦП вважаються фіз. та юр. особи, які вкладають кошти, майно та майнові права у т.ч. інтелектуальну власність у ЦП. Найбільш активними інституційними інвесторами є комерційні банки, пенсійні фонди, страхові компанії. Менш активні - промислові і торгові підприємства, компанії.

Емітентами ЦП є юридичні особи(юр), які від свого імені випускають ЦП і зобов'язуються виконувати обов'язки, що випливають з умов їхнього випуску.

Фінансові посередники повинні мати ліцензію на здійснення посередницької діяльності. В більшості випадків вони надають брокерські, дилерські та інші послуги.

Інфраструктурними учасникам фондового ринку виступають юр. особи, що виконують основні види професійної діяльності з інструментами фонд. ринку.

- орг. торгівлі на ринку цінних паперів;
- депозитна діяльність;
- діяльність управління ЦП;
- діяльність реєстрів власників ЦП;
- консультаційна та аудиторська діяльність;

Реєстратор Займається на основі ліцензії.

Зберігач – комерційні банки або торгівець ЦП, що має ліцензію на зберігання; Депозитарій це інститут, що має можливість здійснювати розрахунки ЦП.

3.Управління портфелем фінансових інструментів.

Інвест. портфель являє собою цілеспрямовано сформовану сукупність фін. інструментів, призначених для здійснення фін. інвестування.

Головною метою формування, інв. портфеля є забезпечення реалізації основних напрямків політики фін. інвестування підприємства, шляхом підбору найбільш дохідних і безпечних фін. інструментів.

Типи інв. портфельів: портфель доходу; портфель росту; високоліквідний, середньо ліквідний, низько ліквідний, короткострокові, довгострокові, портфель акцій, портфель облігацій, портфель векселів, портфель міжнародних інвестицій, депозитних внесків, тощо.

Управління інв. портфелем підприємства містять у собі:

- формування інв. портфеля
- реструктуризацію

Моніторинг інвестиційного клімату...

Портфель ФІ призначений для здійснення інвестиційної діяльності у певному періоді згідно з розробленою інвест. стратегією інвестора. Такий

портфель розглядається як вкладення інвестора в фінансові активи, які управляються ним як одне ціле.

Залежно від типу інвестора вирізняються інституційні (комерц. банки), індивідуальний портфель і портфель ф. інвестицій підприємств.

За метою формування фінансових результатів,

Типи портфеля ФІ:

- Портфель зростання
- Портфель доходу
- Портфель подвійного значення (зростання і доходу)

За кількістю цілей формування- комбінований портфель складається з акцій, облігацій, банківських депозитів та інших фінансових інструментів.

Диверсифікований портфель, який складається з різних видів фін. інструментів).

Формування портфеля ФІ.

Головною метою формування інвест. портфеля забезпечення реалізації осн. напрямків політики ФІ підприємства шляхом підбору найбільш дохідних і безпечних фін. інструментів.

За спеціалізацією осн. видів фін. інструментів інвестування портфелі бувають такі: портфель акцій, облігацій, векселів, портфель міжнародних інвестицій, депозитних вкладень та інших форм спеціалізації.

За стабільністю структури осн. видів фін. інструментів інвестування бувають: п. з фіксованою структурою активів; п. з гнучкою _структурою активів.

Формування портфеля може здійснюватись за традиційним підходом або сучасною портфельною теорією. Сучасна теорія ґрунтується на статистичних методах механізму оптимізації інвестиційних портфелів. За заданими критеріями співвідношення очікуваного доходу і ризику з врахуванням дохідності окремих фінансових інструментів.

Основні етапи формування портфеля ФІ підприємства.

1. Вибір портфельної стратегії і тип інвестиційного портфеля.
2. Оцінка інв. якостей ФІ за показниками рівня дохідності, ризику і можливості взаємної диверсифікації.
3. Відбір фінансових інструментів в інвест. портфелі.
4. Оптимізація портфеля.
5. Оцінки основних параметрів сформованого інвест. портфеля.

Управління портфелем ЦП

Управління портфелем ЦП – це планування , аналіз та регулювання складу портфеля, здійснення діяльності та його формуванню і підтримці для

досягнення постановлених перед ним цілей при збереженні необхідного рівня його ліквідності і мінімізація пов'язаних з ним витрат.

Усі інвестиційні процеси, що відбувається на підприємстві є ризикованими.

Методи управління портфелями ЦП.

Виділяються наступні основні способи управління ПЦП:

Активне управління передбачає з одного боку, ретельне вивчення придбання найбільш ефективних ЦП, а з іншого боку – максимальну швидке позбавлення від низько доходних ЦП.

АУ передбачає ретельний моніторинг ринку, швидку зміну структури портфеля. Інвестор застосовує цю стратегію тоді, коли намагається одержати дохідність, вищу за середню ринкову. Стратегія АУ вимагає значних витрат (інформ. з-ня, програмно-тех. і метод забезпечення). Саме тому цю стратегію обирають ті інвестори, які мають достатній капітал і високопрофесійний персонал.

1. Пасивне управління (ПУ) полягає у створенні добре диверсифікованого портфеля з наперед граничним рівнем ризику і тривалому утриманні такого портфеля у незмінному стані. ПУ портфелем ЦП базується на уявленні, що ринок достатньо ефективний для досягнення успіху у виборі ЦП та вираховування часу. ПУ характерне для консервативних та помірковано-агресивних інвесторів. Головними цілями при ПУ є захист вкладень від інфляції й одержання гарантованого доходу, при мінімальному рівні ризику і низьких витрат на управління.

2. Змішана стратегія (для «ядра» пасивна, а для решти – активна

Незалежно від стратегії і тактики управління інвестиційним портфелем при його формуванні мають дотримуватися базові принципи інвестиційного менеджменту.

По-перше, інвестиційний портфель має відповідати наявним фін. ресурсам підприємства.

По-друге, оперативне управління портфелем ЦП має виходити з принципу забезпеченості його керованості.

По-третє, тактичне управління портфелем має здійснюватися з урахуванням стратегічних цільових орієнтирів інвестиційної політики.

По-четверте, фін. менеджер повинен враховувати не лише дохідність, а й здатність зворотної трансформації у готові засоби платежу.

Відповідно до зазначеного принципу забезпечення керованості фінансових інвестицій, підприємства можуть використовувати самостійне або трастове (довірче) управління портфелем ЦП.

4.Визначення вартості та дохідності цінних паперів.

Середня дохідність портфеля (dp) визначається як середньозважена величина дохідності цінних паперів(ЦП), що входять до його складу;

$$dp = \frac{\sum_{c=1}^n di \cdot Wi}{\sum_{c=1}^n Wi}$$

Де: di дохідність i -ї групи ЦП ($i=1, n$);

Wi обсяг ЦП i -ї групи в портфелі;

n – кількість груп ЦП у портфелі.

Фактичні доходи у операції з ЦП визначаються за даними обліку та звітності. Дохідність портфеля ЦП за період обчислюють діленням суми фактичних доходів на середню суму вкладень у ЦП за звітний період.

Для обчислення дохідності всього портфеля слід обчислити дохідність кожної окремої групи фінансових інструментів у портфелі.

Дохідність ЦП залежить від двох чинників:

- Очікуваної норми дохідності;
- Норм і правил оподаткування доходів від операцій ЦП.

ЦП мають кілька характеристик:

- ринкова ціна (p)
- внутрішня теоретична чи розрахункова вартість (V)
- ставка (норма) дохідності
- інвестиційний ризик

Ринкова ціна складається під дією попиту та пропозицій і є індикатором інвестиційної привабливості ЦП.

Внутрішня вартість ЦП – це розрахунковий показник, а тому залежить від прийнятої аналітичної моделі, на базі якої проводиться обчислення.

Ринкова ціна та внутрішня вартість часто не збігаються, адже кожен інвестор має свої міркування щодо внутрішньої вартості ЦП. Якщо внутрішня вартість ЦП розрахована потенційним інвестором, вища за поточну ринкову ціну, та такий інструмент вигідно в даний момент придбати, оскільки він недооцінений на ринку. Коли ж з погляду конкретного учасника ринкова ціна ЦП вища за його внутрішню вартість, то немає сенсу купувати такий інструмент, оскільки його ціна завищена. Однак таке співвідношення ціни та вартості вказує на те, що склалась ситуація для вигідного продажу даного ЦП, якщо він знаходиться в портфелі інвестора.

Ставка (норма) дохідності ЦП – це відношення отриманого доходу до суми вкладення.

Дохід за ЦП складається з двох частин:

- виплат які надходять від емітента.

- Ймовірних капітальних приростів (збитків) внаслідок зміни ринкової ціни ЦП.

Для аналізу та бух. обліку використовують такі показники: номінальна вартість, собівартість і справедлива вартість.

- Собівартість цп включає ціну придбання, комісійні винагороди, мито, податки, збори, обов'язкові платежі та інші витрати пов'язані з придбанням ЦП.
- Справедлива вартість фін. інструменті – це сума за яку можна обміняти інструмент чи погашену заборгованість в операціях між обізнаними, зацікавленими та незалежними особами. Для ЦП, що обертаються на активному ринку, справедлива вартість приймається рівною ринковій ціні з урахуванням витрат трансакції .

У процесі формування портфеля ЦП найважливішим орієнтиром для прийняття управлінських рішень є показник внутрішньої вартості, який використовується для у. рішень щодо купівлі чи продажу ЦП:

- Визначення справедливої вартості ЦП у портфелі банку;
- Корегування балансової вартості ЦП

Для визначення внутр. вартості здійснюють різні підходи . Найбільш поширеними є фундаментальний, технократичний та теорії «блукання навімання».

За фундаментальним підходом внутр. вартість ЦП визначається дисконтуванням майбутніх надходжень за ними.

За фундаментальною теорією поточна внутрішня вартість ЦП приймається рівною сумі дисконтованих грошових коштів, які надходять до його власника протягом періоду зберігання.

$$V = \sum_{i=1}^T \frac{CF_i}{(1+d)^i}$$

Де: V – внутр. вартість ЦП;

CF_i – очікуваний грош. потік ЦП в 1-й період

d – ставка дисконту

Внутрішня вартість ЦП залежить від трьох чинників:

- Очікуваних грошових надходжень;
- Тривалості періоду обігу ЦП;
- Ставки дисконтування.

Ставка дисконтування може прийматися рівною відсоткової ставці за банківськими депозитами, ставці дохідності за іншими фінансовими інструментами з таким самим рівнем ризику, сумі без ризикової ставки (як правило, за казначейським зобов'язанням уряду).

Акція – Ц.П.

Акція має номінальну, курсову, емісійну, балансову ціну.

Номінальна ціна вказана на акції .

Викупна вартість мають відкличні привілейовані акції (емітент може відкликати незалежно від бажання інвестора). Вона оголошується у момент випуску акцій, зазвичай викупна ціна перевищує номіналом на %.

Балансова(книжна) вартість акцій – це величина власного капіталу компанії, що припадає на одну акцію. Якщо вилучені звичайні акції, то вартість визначається діленням власного капіталу на число акцій.

Ринкова ціна або курс акцій – це та ціна за якою продають і купують на ринку. Акції мають плаваючі доходи.

Акції – це ЦП, що засвідчує право на участь в капіталі її емітента.

Номінал акції не відображає її реальної вартості, а тому для аналізу дохідності використовують курсову, тобто поточну ринкову ціну.

Курсова ціна акцій залежить від різноманітних чинників: величини та динаміки дивідендів, загальної кон'юнктури ринку, ринкової норми прибутку. На курс Акцій можуть вплинути управлінські рішення (напр. реструктуризація підприємства, злиття компаній може підвищувати курс акцій.

Показникам дохідності Акцій може служити або рівень дивідендів, або величина чистого прибутку в розрахунку. на одну акцію.

Якщо сума дивідендів, які виплачують власнику акцій, ж сталою величиною, то застосовують формули.

$$V_{ak} = \frac{E}{d}$$

де E – ГП у вигляді дивідендів;

d – ставка дисконтування.

Якщо дивіденди, що виплачуються власнику акцій постійно та рівномірно зростають, то на внутрішню вартість впливають два чинники: базова величина дивідендів (E) та темпи їх приросту h. Формула отримає вигляд:

$$V = \sum_{i=1} \frac{E \times (1 + h)^i}{(1 + d)^i}$$

Якщо $d > h$, тоді формула перетворена як модель М.Гордона отримала вигляд.

$$V = \frac{E(1 + h)}{a - h}$$

Ринкова ціна Акцій для прикладу складає 200 грн . Висновок . Придбання акцій за 200 грн. вигідною, аби його внутрішня вартість за розрахунком складала 256.7 грн, тобто набагато вища за поточний курс.

Висновки

Література

- 1/. Бланк И.А. Инвестиционный менеджмент: учебное пособие. - К.: Эльга — Н.Ника-Центр, 2001. – 448с.
- 2/. Боярко І.М. Інвестиційний аналіз [Текст] : навч. посіб. / І.М. Боярко, Л.Л. Гриценко. - К. : Центр учбової літератури, 2011. - 400 с.
3. Денисенко М.П. Інвестування [Текст] : підручник, вид. 2-ге перероб. та доповн. / М.П. Денисенко, В.Г. Федоренко. - К.: Центр учбової літератури, 2012. - 272 с.
- 4/Краус Н.М. Інвестиційний менеджмент.навч.посіб.- Полтава .:Астроя,2011.-176с

